Cyngor Bwrdeistref Sirol
MERTHYR TUDFUL
MERTHYR TYDFIL
County Borough Council

Cod Ymddygiad Lleol

Hysbysiadau Cosb Benodedig

2021-2024

Mae'r cyhoeddiad hwn ar gael yn Gymraeg, ac mewn ieithoedd a fformatau eraill ar gais

CYNNWYS:

Tudalen

1. SAIL GYFREITHIOL A RHESYMEG **3**
2. POLISI A CHYHOEDDUSRWYDD **4**
3. PWY ALL GYFLWYNO HYSBYSIAD COSB BENODEDIG **4**
4. AMGYLCHIADAU CYFLWYNO HYSBYSIAD COSB BENODEDIG.. **4**
5. GALL HYSBYSIADAU COSB BENODEDIG GAEL EU HYSTYRIED YN ADDAS PAN.... **4**
6. GWEITHDREFN AR GYFER CYFLWYNO HYSBYSIAD COSB BENODEDIG **5**
7. YMARFEROLDEB CYFREITHIOL.. **5**
8. MONITRO AC ADOLYGU **5**
9. TYNNU HYSBYSIAD COSB BENODEDIG YN ÔL.. **5**
10. HAWLIAU I APELIO.. **6**
11. TALU AM HYSBYSIADAU COSB BENODEDIG.. **6**
12. CYFLEOEDD CYFARTAL-.. **6**
13. SUT I GAEL RHAGOR O WYBODAETH **6**
14. SIART LIF COSB BENODEDIG **7**

1.0 Sylfaen Gyfreithiol a Rhesymeg

1.1 Mae deddfwriaeth newydd wedi rhoi pŵer i swyddogion dynodedig Cyngor Bwrdeistref Sirol Merthyr Tudful (CBSMT) gyflwyno Hysbysiadau Cosb Benodedig (HCB) i rieni plant a phobl ifanc sy'n absennol, hen ganiatâd o ysgol a/neu unedau cyfieirio disgyblion (UCD.) Bydd cyflwyno HCB yn parhau i fod yn gyfrifoldeb i'r Gwasanaeth Lles Addysg (GLlA) mewn ymateb i geisiadau a wneir gan benaethiaid a'u dirprwyon dynodedig.

1.2 Mae presenoldeb cyson a phrydlon disgyblion mewn ysgolion a/neu UCD yn ofyniad cyfreithiol ac angenrheidiol er mwyn i ddisgyblion wneud y gorau o'r cyfleoedd addysgiadol sydd ar gael iddynt. Mae rhieni/gwarcheidwaid a disgyblion yn cael eu cefnogi yn yr ysgol ac ar lefel yr awdurdod lleol i oresgyn problemau sy'n rhwystr i bresenoldeb cyson trwy amrywiaeth o strategaethau asesu ac ymyrraeth a bydd cosbau ond yn cael eu defnyddio pan na fydd rhieni'n cydweithredu neu'n analluog i ddatrys y broblem sydd o dan sylw. Mae hysbysiadau cosb benodedig yn ffordd ychwanegol o orfodi presenoldeb lle bo disgwyliad rhesymol y bydd y defnydd ohono'n sicrhau gwelliant cyn i'r arferiad ymwreiddio gan leihau'r angen ar gyfer erlyniadau maith a chostus.

1.3 Mae'r ddeddfwriaeth sy'n rheoli gweithredu'r HCB yn cael ei hamlinellu yn y canlynol:

- Adrannau 444A a 444B o Ddeddf Addysg 1996;
- Deddf Addysg ac Arolygon 2006;
- Rheoliadau Addysg (Hysbysiadau Cosb) (Cymru) 2013;
- Mesur Hawliau Plant a Phobl Ifanc (Cymru) 2011;
- Confensiwn y Cenhedloedd Unedig ar Hawliau'r plentyn (yr Hawl i Addysg.)
- Canllawiau Llywodraeth Cymru (LlC);
- Rheoliadau Addysg (Cofrestru Disgyblion) (Cymru) 2010.

1.4 Mae'r awdurdod lleol yn gyfrifol am ddatblygu'r Cod Ymddygiad y bydd pob partner yn ei weithredu ac fel rhan o'r cyfrifoldebau statudol er mwyn sicrhau presenoldeb yn yr ysgol, mae'n addas y bydd y GLlA yn darparu'r cyfrifoldeb hwn ar ran yr awdurdod lleol.

1.5 Mae Adran 7, Deddf Addysg 1996 yn nodi y bydd:
"Rhiant pob plentyn o oed ysgol orfodol yn sicrhau y bydd yn derbyn addysg effeithiol, llawn amser sy'n addas ar gyfer ei oed, gallu a dawn ac ar gyfer unrhyw anghenion addysgol allai fod ganddo, naill ai trwy fynychu'r ysgol yn rheolaidd neu fel arall."

1.6 Mae mynychu'r ysgol yn rheolaidd a phrydlon neu ddarpariaeth amgen yn ofyniad cyfreithlon ac mae'n angenrheidiol er mwyn galluogi plant i wneud y mwyaf o'u cyraeddiadau addysgol a'r cyfleoedd sydd ar gael iddynt.

1.7 Mae tystiolaeth yn dangos fod plant sydd â phresenoldeb gwael yn annhebygol o lwyddo'n academaidd a'u bod yn fwy tebygol o beidio â bod mewn addysg, cyflogaeth neu hyfforddiant (NEET) pan fyddant yn gadael yr ysgol.

1.6 Mae Adran 444 o Ddeddf Addysg 1996 yn ei gwneud yn drosedd i riant fethu â sicrhau presenoldeb ei blentyn yn yr ysgol lle y mae wedi ei gofrestru a lle nad yw absenoldeb wedi ei ganiatáu.

2.0 Polisi a Chyhoeddusrwydd

2.1 Mae'n orfodol i Benaethiaid farnu awdurdodi absenoldeb a'r codau dilynol (Codau presenoldeb ar gyfer Cymru gyfan 2010) a chategoreiddio'r rheswm dros yr absenoldeb. Mae'n ofynnol i bob ysgol gael polisïau presenoldeb sy'n amlinellu'n glir y gweithdrefnau dyddiol sydd yn eu lle i olrhain absenoldeb disgybl a sut y byddant yn penderfynu os ellir cyfiawnhau absenoldeb ai peidio.

3.0 Pwy all gyflwyno hysbysiad cosb benodedig

3.1 Mae'r ddeddfwriaeth yn caniatáu i benaethiaid a'r heddlu (gan gynnwys eu dirprwyo dynodedig) yn ogystal â swyddogion dynodedig yr awdurdod lleol (SLlA) bwerau i gyflwyno HCB. Fodd bynnag, er mwyn rhwystro dyblygu hysbysiadau cosb benodedig, bydd rheoli a threfniadau prosesu yn y Cyngor yn parhau i fod yn gyfrifoldeb i'r GLlA. Bydd y Gwasanaeth yn gweithio mewn partneriaeth ac yn ymgynghori ag ysgolion a swyddogion lleol yr heddlu er mwyn sicrhau:

- Fod hysbysiadau'n cael eu defnyddio'n gyson;
- Na fydd hysbysiadau'n cael eu cyflwyno pan fydd trafodion o dan adran 444 (1) neu (1A) yn cael eu hystyried neu wedi dechrau;
- Nad yw perthnasau rhwng ysgolion a theuluoedd yn cael eu cyfaddawdu;
- Nad oes unrhyw wrthdaro gydag unrhyw ymyriad arall sydd yn ei le.

4.0 Amgylchiadau cyflwyno Hysbysiad Cosb Benodedig

4.1 Bydd Penaethiaid, eu Dirprwyon dynodedig a'r Uwch Swyddog Lles Addysg yn ystyried y canlynol wrth benderfynu a ddylid cyflwyno Hysbysiad Cosb Benodedig:

- Lefel yr absenoldeb;
- Ystyriaeth i Ddeddfwriaeth Cydraddoldeb ac Amrywiaeth;
- Hanes materion presenoldeb a'r gweithredu a gafwyd;
- Canllawiau Llywodraeth Cymru (LlC;)
- Effeithiolrwydd tebygol Hysbysiad Cosb Benodedig fel dull i sicrhau cydymffurfiad;
- Lefel ymgysylltiad/cydweithrediad y rhiant;
- Datganiad Anghenion Addysgol Arbennig.

5.0 Gall hysbysiadau cosb benodedig gael eu hystyried yn addas pan:

- Fydd o leiaf 10 sesiwn (5 diwrnod ysgol) wedi eu colli yn sgil **unrhyw** absenoldeb nad yw wedi eu caniatáu yn ystod y tymor cyfredol; (gallai hyn gynnwys gwyliau a gymerir yn ystod y tymor. Nid oes rhaid i'r rhain fod yn ddiwrnodau dilynol;)
- Cyrraedd yn hwyr i'r ysgol yn gyson, h.y wedi i'r gofrestr gau yn ystod y tymor cyfredol. Mae 'cyson' yn golygu cyrraedd yn hwyr ar gyfer o leiaf 10 sesiwn;
- Fydd rhieni/gwarcheidwaid wedi methu ag ymgysylltu gyda'r ysgol a/neu bydd y GLlA wedi ceisio gwella presenoldeb neu le na fydd cosbau'r llys wedi cael eu gweithredu;
- Fydd disgybl yn dod i sylw'r heddlu'n gyson yn ystod oriau ysgol am fod yn absennol o'r ysgol hen reswm dilys.

6.0 Gweithdrefn ar gyfer cyflwyno hysbysiad cosb benodedig

6.1 Bydd y GLlA yn ymateb i bob cais i gyflwyno HCB oddi fewn 10 diwrnod ysgol o dderbyn y cais ac unwaith y byddant yn fodlon fod y meini prawf perthnasol wedi eu diwallu:

- Anfon rhybudd ysgrifenedig ffurfiol at y rhiant/gwarcheidwad yn eu hysbysu y gallant dderbyn hysbysiad cosb benodedig a pham;
- Gosod cyfnod o 15 diwrnod lle na all y disgybl fod yn absennol heb ganiatâd o'r ysgol;
- Os, wedi'r cyfnod o 15 diwrnod nad oes gwelliant bydd hysbysiad cosb benodedig yn cael ei gyflwyno a'i anfon trwy'r post dosbarth cyntaf;
- Os oes gwelliant presenoldeb a dim absenoldebau heb ganiatâd, ni fydd yr hysbysiad cosb benodedig yn cael ei gyflwyno;
  Nodwch le bydd ysgol yn gwneud cais i gyflwyno HCB ar gyfer absenoldeb gwyliau na chafodd ei awdurdodi, ni fydd y cyfnod rhybudd o 15 diwrnod ar gyfer gwelliant yn berthnasol;
- Nid oes unrhyw gyfyngiad ar gyfer y nifer o weithiau y gall hysbysiad rhybudd gael ei gyflwyno.
- Bydd yr ALl yn cyflwyno HCB i riant/gwarcheidwad yn ôl disgresiwn y Pennaeth.

7.0 Ymarferoldeb Cyfreithiol

7.1 Mae HCB yn £60.00 os telir ef oddi fewn cyfnod o 28 diwrnod, wedi i'r hysbysiad gael ei dderbyn. Bydd yn codi i £120.00 os telir ef ar ôl 28 diwrnod (ond oddi fewn 42 diwrnod o'i dderbyn.) os na fydd yr HCB yn cael ei dalu'n llawn erbyn diwedd y 42 diwrnod, bydd yn ofynnol i'r awdurdod lleol:

- Erlyn rhieni/gwarcheidwaid o dan Adran 444(1) a 444(1A) o Ddeddf Addysg 1996 am fethu â sicrhau presenoldeb rheolaidd mewn ysgol neu;
- Dynnu'r HCB yn ôl (mewn amgylchiadau cyfyngedig fel yr amlinellir yn y Cod Ymddygiad hwn.)
- Dylid nodi y gall mwy nag un HCB gael eu cyflwyno yn ystod blwyddyn academaidd.

8.0 Monitro ac Adolygu

8.1 Bydd pob Hysbysiad Cosb Benodedig yn cael eu rhoi ar fas data sy'n cael ei gadw gan y GLlA er mwyn sicrhau nad oes Hysbysiadau Cosb Benodedig yn cael eu dyblygu ac i werthuso effeithiolrwydd y broses oddi fewn i'r Fwrdeistref.

9.0 Tynnu Hysbysiad Cosb Benodedig yn Ôl

9.1 Wedi iddo gael ei gyflwyno, yr unig reswm gall Hysbysiad Cosb Benodedig gael ei dynnu yn ôl fydd;

- Os oes tystiolaeth i'r hysbysiad gael ei gyflwyno i'r person/cyfeiriad anghywir;
- Nad yw'r hysbysiad yn cydymffurfio â'r Cod Ymddygiad hwn;
- Fod y dystiolaeth yn arddangos na ddylai'r Hysbysiad Cosb Benodedig fod wedi cael ei gyhoeddi e.e tystiolaeth feddygol (mae gan rieni/gwarcheidwaid 15 diwrnod i gyflwyno'r dystiolaeth hon.)
- Bydd Hysbysiad fod y gosb wedi cael ei thynnu yn ôl yn cael ei chyflwyno i'r rhiant/gwarcheidwad.

10.0 Hawliau i apelio

10.0 Nid oes unrhyw hawl statudol i apelio ond pan fydd rhiant yn herio cyflwyniad Hysbysiad Cosb Benodedig, gallant gyflwyno unrhyw gwynion i'r GLlA a/neu wynebu achos yn Llys yr Ynadon o dan adran 444 (1) o Ddeddf Addysg 1996.

11.0 Talu Hysbysiadau Cosb Benodedig (HCB)

- Ceir manylion ar gyfer taliad ar yr Hysbysiad Cosb Benodedig.
- Mae talu'r Hysbysiad Cosb Benodedig yn rhyddhau atebolrwydd y rhiant ar gyfer y cyfnod dan sylw ac ni all, o ganlyniad gael ei erlyn gan unrhyw bwerau gorfodol eraill (adran 444 (1)) ar gyfer y cyfnod y cyfeirir ato yn yr Hysbysiad Cosb Benodedig.
- Gellir gwneud taliad mewn rhandaliadau os yw'r Awdurdod Lleol yn awdurdodi hynny.
- Bydd Lles Addysg yn cadw unrhyw refeniw a wneir o Hysbysiadau Cosb Benodedig, ei gadw ar wahân a'i ddefnyddio i dalu am gostau gorfodi h.y. costau sy'n gysylltiedig â'r cyflwyniad, casgliad neu'r erlyniad pe na bai'r Hysbysiad Cosb Benodedig yn cael ei dalu.

12.0 Cyfleoedd Cyfartal

12.1 Mae'n rhaid i gyflwyniad Hysbysiadau Cosb Benodedig gydymffurfio â deddfwriaethau eraill tebyg i'r Ddeddf Hawliau Dynol a phob deddfwriaeth berthnasol sy'n ymwneud â Chyfleoedd cyfartal er mwyn sicrhau eu bod yn cael eu defnyddio mewn modd sy'n deg a chyson.

13.0 Sut i gael gwybodaeth bellach

13.1 Mae gwybodaeth bellach am y modd y gweithredir y Cod Ymddygiad hwn ac HCB ar gael gan:

Y Gwasanaeth Lles Addysg
Yr Adran Ysgolion
Cyngor Bwrdeistref Sirol Merthyr Tudful
Canolfan Ddinesig
Stryd y Castell
Merthyr Tudful
CF47 8AN

Ffôn: 01685 724607
E-bost: education.welfareteam@merthyr.gov.uk

14.0 Siart Lif Hysbysiad Cosb Benodedig